

Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne – ogólne zasady

- ✚ W roku 2020 na **jednym formularzu wniosku** można ubiegać się o:
- przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
 - przyznanie płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatność ONW);
 - przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020), w tym zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
 - przyznanie płatności ekologicznej (PROW 2014-2020);
 - przyznanie płatności dobrostanowej (PROW 2014-2020);
 - wypłatę pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013);
 - premię pielęgnacyjną i premię zalesieniową (PROW 2014-2020);
 - przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną (PROW 2014-2020).

Dodatkowo, w przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020), po spełnieniu warunków przyznania w/w płatności, **można ubiegać się o rekompensatę kosztów transakcyjnych**.

W przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020) rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje w ramach Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000, Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 lub Pakietu 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.

W przypadku ubiegania się o rekompensatę **kosztów transakcyjnych**, należy zaznaczyć **pole „w tym przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach: pakietu 4”** i/lub „pakietu 5” i/lub „pakietu 6” na pierwszej stronie Wniosku o przyznanie płatności na rok 2019.

- ✚ **Zobowiązanie w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” można realizować w ramach następujących pakietów i wariantów:**
- **Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone;**
 - **Pakiet 2. Ochrona gleb i wód:**
 - ✓ Wariant 2.1. Międzyplony,
 - ✓ Wariant 2.2. Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%;
 - **Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;**
 - **Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000:**
 - ✓ Wariant 4.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
 - ✓ Wariant 4.2. Zalewowe łąki selernicowe i stonorośla,
 - ✓ Wariant 4.3. Murawy,
 - ✓ Wariant 4.4. Pólnaturalne łąki wilgotne,
 - ✓ Wariant 4.5. Pólnaturalne łąki świeże,
 - ✓ Wariant 4.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe,

- ✓ Wariant 4.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające,
- ✓ Wariant 4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- ✓ Wariant 4.8. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rycyka, kszyka, krwawodzioba lub czajki,
- ✓ Wariant 4.9. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki,
- ✓ Wariant 4.10. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: dubelta lub kulika wielkiego,
- ✓ Wariant 4.11. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: derkacza;
- **Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000:**
 - ✓ Wariant 5.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
 - ✓ Wariant 5.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
 - ✓ Wariant 5.3. Murawy,
 - ✓ Wariant 5.4. Pónaturalne łąki wilgotne,
 - ✓ Wariant 5.5. Pónaturalne łąki świeże,
 - ✓ Wariant 5.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe,
 - ✓ Wariant 5.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające;
- **Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie:**
 - ✓ Wariant 6.1. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku uprawy,
 - ✓ Wariant 6.2. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku wytwarzania nasion lub materiału siewnego;
- **Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie:**
 - ✓ Wariant 7.1. Zachowanie lokalnych ras bydła,
 - ✓ Wariant 7.2. Zachowanie lokalnych ras koni,
 - ✓ Wariant 7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec,
 - ✓ Wariant 7.4. Zachowanie lokalnych ras świń,
 - ✓ Wariant 7.5. Zachowanie lokalnych ras kóz.

✚ **Beneficjentem** działania może być rolnik albo zarządca gruntów albo grupa rolników albo grupa rolników lub zarządców. Beneficjent nie musi spełniać definicji rolnika aktywnego zawodowo.

✚ Płatności w ramach działania są **przyznawane corocznie, przez okres 5-letniego zobowiązania**, rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w zakresie danego pakietu lub wariantu. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty.

✚ Płatność jest **ryczałtowa**, przyznawana w zależności od realizowanego pakietu do gruntów ornych/trwałych użytków zielonych/obszarów przyrodniczych lub do zwierząt (samic danej rasy).

- ✚ W ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego płatności podlegają **degresywności** w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności:
 - **100% stawki podstawowej** – za powierzchnię **od 0,10 ha do 50 ha**;
 - **75% stawki podstawowej** – za powierzchnię **powyżej 50 ha do 100 ha**;
 - **60% stawki podstawowej** – za powierzchnię **powyżej 100 ha**.

Wyjątkiem od tej reguły są powierzchnie zgłaszane do płatności w ramach **Pakietu 3**. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych (gdzie **nie ma ograniczenia powierzchni**) oraz **Pakietu 6**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie (gdzie jest wprowadzony **limit powierzchni do 5 ha** do odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru lub do łącznej powierzchni uprawy rośliny danego gatunku wymienionego w ust. 4 załącznika nr 4 do rozporządzenia) Powyższej dywersyfikacji nie stosuje się również dla powierzchni zadeklarowanych w **Pakiecie 4**. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 **położonych w granicach Parków Narodowych**.

- ✚ W przypadku **Pakietu 2**. Ochrona gleb i wód, **Wariant 2.1** Międzyplony, realizowanego na gruntach rolnych położonych **na obszarach zagrożonych erozją wodną**, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana **do powierzchni nie większej niż 70% powierzchni tych gruntów**.

- ✚ Natomiast w zakresie **Pakietu 7**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie płatność przysługuje do **maksymalnej liczby zwierząt** w jednym stadzie tj.:

- **krów: 100 sztuk;**
- **loch tej samej rasy:**
 - ✓ **70 loch** stada podstawowego świń **rasy puławskiej;**
 - ✓ **100 loch** stada podstawowego świń **rasy złotnickiej białej;**
 - ✓ **100 loch** stada podstawowego świń **rasy złotnickiej pstrej.**

- ✚ **Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna przysługuje** rolnikowi lub zarządcy, jeżeli:
 - **został mu nadany numer identyfikacyjny** w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który może być wykorzystywany do ubiegania się o przyznanie tej płatności;
 - **realizuje 5-letnie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**, o którym mowa w art. 28 ust. 3 rozporządzenia nr 1305/2013 lub art. 7 ust. 2 rozporządzenia delegowanego nr 807/2014, obejmujące wymogi wykraczające ponad podstawowe wymagania, w ramach określonego pakietu albo jego wariantu;

- **spełnia warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach określonych pakietów lub ich wariantów** określone w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym.

Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne obejmuje:

- **w ramach Pakietu 2, 3, 4, 5 lub 6** - użytki rolne, lub obszary przyrodnicze, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego pakietu lub danego wariantu, spełniające warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, objęte obszarem zatwierdzonym i do których została przyznana pierwsza płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna, a w przypadku jeżeli różnica między całkowitym obszarem zatwierdzonym a całkowitym obszarem zgłoszonym do płatności jest mniejsza lub równa 0,1 ha (art. 18 ust. 6 akapit drugi rozporządzenia nr 640/2014) – użytki rolne lub obszary przyrodnicze, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego pakietu lub danego wariantu, objęte obszarem zatwierdzonym,
- **w ramach Pakietu 1** - użytki rolne zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej,
- **w ramach Pakietu 7** - zwierzęta ras lokalnych zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danej rasy lokalnej objętej wariantem pakietu 7, dla których są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, będące zwierzętami zatwierdzonymi.

Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna może zostać przyznana:

- **w ramach Pakietu 1** – tylko do **gruntów ornych**, gdy łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 3 ha**;
- **dotatkowo płatność może być przyznana do gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych a grunty te zostały objęte zezwoleniem wydanym na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.**
- **w ramach Pakietu 2** – tylko do **gruntów ornych**, na których:
 - ✓ po plonie głównym lub po ugorowaniu są uprawiane międzyplony – w przypadku *Wariantu 2.1 Międzyplony*,
 - ✓ w roku złożenia wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej są zakładane pasy traw o szerokości **nie mniejszej niż 6 metrów w poprzek stoku** – w przypadku *Wariantu 2.2 Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%*, jeżeli co najmniej część gruntów położonych na działce ewidencyjnej, na której występują te pasy, jest położona na stoku o nachyleniu powyżej 20%.

jeżeli łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**;

- **w ramach Pakietu 3** – do gruntów, na których są uprawiane **drzewa owocowe poszczególnych odmian** lub **odmian tradycyjnie uprawianych** na terytorium **Rzeczypospolitej Polskiej przed 1950 r.**, jeżeli łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 4** – do położonych na obszarach **Natura 2000 trwałych użytków zielonych** lub **obszarów przyrodniczych**, na których występują poszczególne **siedliska przyrodnicze** lub **siedliska lęgowe poszczególnych ptaków** (położone na obszarach specjalnej ochrony ptaków - OSO), jeżeli powierzchnia posiadanych przez rolnika lub zarządcę użytków rolnych lub obszarów przyrodniczych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 5** – do położonych poza obszarem Natura 2000 **trwałych użytków zielonych** lub **obszarów przyrodniczych**, na których występują poszczególne **siedliska przyrodnicze**, jeżeli powierzchnia posiadanych przez rolnika lub zarządcę użytków rolnych lub obszarów przyrodniczych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 6** – do **gruntów ornych**, na których są uprawiane rośliny odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do **krajowego rejestru**, lub poszczególne **rośliny gatunków wymienionych w ust. 4 załącznika nr 4** do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego, jeżeli łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 7** – jeżeli rolnik utrzymuje wpisane do księgi hodowlanej **krowy, klacze, lochy, owce matki lub kozy matki** poszczególnych ras, objęte programem ochrony zasobów genetycznych, a łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**.

Warunek posiadania minimalnej powierzchni użytków rolnych lub obszarów przyrodniczych, rolnik może spełnić łącznie z **co najmniej jednym rolnikiem lub zarządcą ubiegającymi się o przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej**.

Warunek posiadania minimalnej powierzchni obszarów przyrodniczych, zarządca może spełnić łącznie z **co najmniej jednym rolnikiem albo jednym rolnikiem i zarządcą ubiegającymi się o przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej**.

- ✚ Od 2020 roku, zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy PROW 2014-2020, jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, to taka pomoc do gruntu będącego własnością **Skarbu Państwa, państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej** przysługuje podmiotowi, który na dzień 31 maja danego roku, ma do tego gruntu tytuł prawny.

✚ **Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne jest realizowane w ramach jednego wariantu albo jednego pakietu** w przypadku, gdy pakiet nie obejmuje wariantu, a w przypadku wariantów Pakietu 7 – jednej rasy lokalnej zwierząt.

✚ Rolnik lub zarządca **może jednocześnie realizować więcej niż jedno zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**, pod warunkiem, że zostało one podjęte w różnych latach, a w przypadku gdy kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego podjętego przez innego rolnika lub zarządcę, może je realizować mimo, że zostały podjęte w tym samym roku. Takie same zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne rolnik może realizować jedynie w zakresie wariantów Pakietu 2, Pakietu 3 i wariantów Pakietów 4 i 5, a gdy kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego podjętego przez innego rolnika lub zarządcę – w zakresie wszystkich pakietów/wariantów/ras zwierząt.

✚ **Minimalna powierzchnia działki rolnej** deklarowanej do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **wynosi 0,1 ha.**

Zadeklarowanie we wniosku działek rolnych poniżej 0,1 ha skutkuje odmową przyznania płatności. Działki te nie są także uwzględniane przy wyliczeniu kary administracyjnej w przypadku zawyżenia powierzchni.

✚ **Do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznego kwalifikują się także** (art. 32 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013):

- elementy krajobrazu chronione w ramach norm (dobra kultura rolna):
 - ✓ rowy do 2 metrów szerokości
 - ✓ oczka wodne o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²,
 - ✓ drzewa będące pomnikami przyrody.
- pozostałe elementy krajobrazu, których szerokość nie przekracza 2 m:
 - ✓ nieutwardzone drogi dojazdowe,
 - ✓ pasy zadrzewienia,
 - ✓ żywopłoty,
 - ✓ ściany tarasów.

W przypadku, gdy element krajobrazu ma > 2 m szerokości, element ten nie może być wliczony do powierzchni kwalifikowanej do płatności.

✚ **Do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznego kwalifikują się także działki rolne, jeżeli na ich powierzchni występują drzewa, których liczba nie może przekraczać 100 drzew na hektar tych gruntów** i działalność rolnicza na tych gruntach prowadzona jest w podobny sposób jak na gruntach bez drzew. W przypadku działek zadeklarowanych do Pakietu 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych, maksymalna liczba drzew, o której mowa powyżej nie ma zastosowania.

Zadrzewienia grupowe nie są kwalifikowalne, nawet, jeśli ich zagęszczenie rozmieszczone na całej działce byłoby mniejsze niż 100 drzew/ha, ponieważ utrudniają one prowadzenie działalności rolniczej. Ich powierzchnia powinna więc być wyłączona z powierzchni działki rolnej.

- ✚ **Minimalna powierzchnia posiadanych przez rolnika użytków rolnych** wynosi:
 - **co najmniej 3 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 1**,
 - **co najmniej 1 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 2, 3, 6 lub 7**,
 - **co najmniej 1 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 4 i 5**.Powyższy warunek, **rolnik może spełnić łącznie z co najmniej jednym rolnikiem lub zarządcą** ubiegającym się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

- ✚ **Minimalna powierzchnia posiadanych przez rolnika lub zarządcę obszarów przyrodniczych** wynosi:
 - **co najmniej 1 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 4 i 5**Powyższy warunek, **rolnik może spełnić łącznie z co najmniej jednym rolnikiem lub zarządcą** ubiegającym się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej. Natomiast w przypadku zarządcy, warunek ten może spełnić **z co najmniej jednym rolnikiem albo jednym rolnikiem i zarządcą** ubiegającym się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

- ✚ **Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna** w zakresie **Pakietu 7** jest przyznawana do poszczególnych ras zwierząt gospodarskich, jeżeli **liczba zwierząt w stadzie wynosi co najmniej**:
 - 4 krowy tej samej rasy;
 - 2 kłacze tej samej rasy;
 - 10 owiec matek rasy olkuskiej, 15 owiec matek rasy cakiel podhalański, barwna owca górską, polska owca pogórza, czarnogłówka, 30 owiec matek rasy merynos polski w starym typie albo 10 owiec matek pozostałych ras;
 - 10 loch rasy puławskiej;
 - 8 loch rasy złotnickiej białej, a w przypadku stada objętego programem ochrony zasobów genetycznych przed dniem 1 stycznia 2006 r. – 6 loch;
 - 8 loch rasy złotnickiej pstrej, a w przypadku stada objętego programem ochrony zasobów genetycznych przed dniem 1 stycznia 2006 r. – 3 lochy;
 - 3 kozy matki.

- ✚ **Rolnik lub zarządca realizujący zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne przestrzega** niżej wymienionych **wymogów**:
 - **posiada plan działalności rolnośrodowiskowej**, który sporządza się przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności

bezpośredniej w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego lub eksperta przyrodniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR,

- **nie może przekształcać występujących w gospodarstwie rolnym trwałych użytków zielonych,**
- **zachowuje występujące w gospodarstwie rolnym elementy krajobrazu rolniczego nieużytkowane rolniczo,** tworzące ostoje przyrody, określone w planie działalności rolnośrodowiskowej,
- **prowadzi** na formularzu udostępnionym przez ARiMR, **rejestr działalności rolnośrodowiskowej** zawierający wykaz:
 - działań agrotechnicznych, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin,
 - wypasów zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu,
- **posiada dokumentację przyrodniczą** stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez eksperta przyrodniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia lub w II roku realizacji danego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego **w przypadku realizacji Pakietu 4 i 5, z wyłączeniem wariantu 4.7,**
- **przestrzega innych wymogów określonych dla danego pakietu lub wariantu.**

✚ **Rolnik realizuje zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszej płatności.**

✚ Jeżeli w drugim lub kolejnym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego:

- nie są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej lub
 - rolnik lub zarządca nie złożył wniosku o przyznanie kolejnej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego pakietu lub danego warrantu, lub
 - rolnik lub zarządca nie złożył, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, informacji o gruntach lub zwierzętach oraz pakiecie lub wariacie realizowanym na tych gruntach lub w odniesieniu do tych zwierząt, wskazując położenie tych gruntów i ich powierzchnię
- uznaje się, że rolnik lub zarządca **kontynuuje realizację** zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego (pomimo obowiązku zwrotu części/całości dotychczas przyznanej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej), jeżeli grunty lub zwierzęta objęte tym zobowiązaniem znajdują się w jego posiadaniu.

✚ **łączenie różnych zobowiązań oraz różnych działań w gospodarstwie.**

Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w ramach **Pakietu 1**. Rolnictwo zrównoważone **nie może być przyznana** w przypadku **równoczesnej realizacji w gospodarstwie** zobowiązania w ramach **Pakietu 2**. Ochrona gleb i wód **lub Pakietu 6**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie **lub zobowiązania ekologicznego**.

✚ Łączenie różnych zobowiązań oraz różnych działań na działce rolnej.

Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna **do tego samego obszaru może być przyznana tylko z tytułu realizacji jednego zobowiązania** (jednego pakietu lub wariantu).

W przypadku deklaracji przez rolnika lub zarządcę na działce rolnej **więcej niż jednego wariantu lub pakietu**, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna **jest przyznawana do zobowiązania, dla którego przewidziano wyższą stawkę płatności** na 1 ha.

✚ Jeżeli na danej działce rolnej jest realizowane zobowiązanie ekologiczne, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna do tej działki rolnej nie przysługuje.

✚ Wielkość obszaru objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlega zmianie w trakcie jego realizacji, z wyjątkiem:

- **zmiany wielkości obszaru** objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach **wariantu 2.1 Pakietu 2**. Ochrona gleb i wód, lecz **nie więcej niż o 15%** w stosunku do wielkości obszaru objętego tym zobowiązaniem w pierwszym roku jego realizacji, **lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania;**
- **zmiany wielkości obszaru** objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach danego **wariantu Pakietu 6**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie **lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania.**

✚ Zmiana zobowiązania w zakresie wariantów Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie może polegać jedynie na:

- **zwiększeniu liczby zwierząt** danej rasy lokalnej objętych tym **zobowiązaniem lub zmniejszeniu liczby tych zwierząt**, jeżeli mimo tego zmniejszenia **liczba** tych zwierząt **nie będzie niższa niż liczba zwierząt danej rasy**, objętych tym zobowiązaniem **w pierwszym roku jego realizacji;**
- **zastąpieniu, zwierząt** danej rasy lokalnej objętych tym zobowiązaniem zwierzętami tej samej rasy, jeżeli zwierzęta te spełniają warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

✚ Zmianę zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego zgłasza się kierownikowi biura powiatowego ARiMR we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-

klimatycznej na rok, w którym rolnik realizuje zmienione zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

- ✚ **Wysokość stawek płatności** dla poszczególnych pakietów i ich wariantów jest określona w **załączniku nr 6** do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego.

- ✚ **Wysokość płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej** w danym roku ustala się jako **iloczyn stawek płatności** za:
 - hektar gruntu i powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna – w przypadku **Pakietów 1–6 lub**
 - sztukę zwierzęcia i liczby zwierząt, do których przysługuje płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna – w przypadku **Pakietu 7**– po uwzględnieniu zmniejszeń lub wykluczeń wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności.

- ✚ **Postępowanie** administracyjnego w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **przeprowadzane jest zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego**, chyba, że przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 stanowią inaczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 do postępowań w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **nie stosuje się następujących artykułów kpa: 81, 77 § 4 zdanie drugie, 64 § 2.**